

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
VALSTYBINIŲ SOCIALINIO DRAUDIMO SENATVĖS IR NETEKTO
DARBINGUMO (INVALIDUMO) PENSIJŲ KOMPENSAVIMO
ĮSTATYMAS**

2014 m. gegužės 15 d. Nr. XII-886
Vilnius

Lietuvos Respublikos Seimas,

įgyvendindamas Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo 2012 m. vasario 6 d. nutarimą „Dėl Lietuvos Respublikos teisės aktų nuostatų, kuriomis reguliuojamas pensijų perskaičiavimas ir mokėjimas valstybėje susidarius itin sunkiai ekonominei, finansinei padėčiai, atitikties Lietuvos Respublikos Konstitucijai“;

įvertindamas didėjantį valstybinių socialinio draudimo senatvės ir netekto darbingumo (invalidumo) pensijų gavėjų, ypač tų, kuriems šios pensijos yra vienintelis pragyvenimo šaltinis, socialinį pažeidžiamumą ir siekdamas apsaugoti šiuos asmenis,

priima šį įstatymą, nustatantį praradimų, atsiradusių dėl valstybinių socialinio draudimo senatvės ir netekto darbingumo (invalidumo) pensijų sumažinimo, kompensavimo tvarką.

1 straipsnis. Įstatymo paskirtis ir taikymas

1. Šio įstatymo paskirtis – nustatyti valstybinių socialinio draudimo senatvės ir netekto darbingumo (invalidumo) pensijų, sumažintų dėl Lietuvos Respublikos socialinių išmokų perskaičiavimo ir mokėjimo laikinojo įstatymo (toliau – Laikinis įstatymas) 6 straipsnio 1–4, 6 ir 7 dalių ir 7 straipsnio 1, 2, 4, 5 ir 6 dalių nuostatų taikymo, kompensavimo tvarką, dydžius ir terminus.

2. Šis įstatymas taikomas asmenims, kuriems valstybinės socialinio draudimo senatvės pensijos, išankstinės senatvės pensijos (toliau – senatvės pensija) ar valstybinės socialinio draudimo netekto darbingumo (invalidumo) pensijos (toliau – netekto darbingumo (invalidumo) pensija) buvo mokamos sumažintos dėl įgyvendinant Laikinąjį įstatymą taikyto Lietuvos Respublikos Vyriausybės (toliau – Vyriausybė) patvirtinto einamųjų metų draudžiamųjų pajamų dydžio.

2 straipsnis. Senatvės ir netekto darbingumo (invalidumo) pensijų kompensavimo dydžiai ir terminai

1. Pagal šį įstatymą kompensuojamoji suma yra asmeniui paskirtos senatvės ar netekto darbingumo (invalidumo) pensijos ir senatvės ar netekto darbingumo (invalidumo) pensijos, kuri buvo apskaičiuota taikant Laikinojo įstatymo nuostatas, nurodytas šio įstatymo 1 straipsnio 1 dalyje, pagal tai, kokią pensiją asmuo atitinkamu laikotarpiu gavo, skirtumas (toliau – kompensuojamoji suma).

2. Kompensuojamoji suma išmokama 2014–2016 metais šio straipsnio 3 ir 4 dalyse nustatytais procentinėmis dalimis, išskyrus atvejus, nurodytus šio straipsnio 5 dalyje, kai kompensuojamoji suma išmokama anksčiau.

3. 2014 metais senatvės ir netekto darbingumo (invalidumo) pensijų gavėjams išmokama 20 procentų kompensuojamosios sumos 2014 m. ketvirtojo ketvirčio paskutinį mėnesį.

4. 2015 ir 2016 metais senatvės ir netekto darbingumo (invalidumo) pensijų gavėjams išmokama po 40 procentų kompensuojamosios sumos lygiomis dalimis atitinkamai 2015 ir 2016 m. kiekvieno ketvirčio paskutinį mėnesį.

5. Kompensuojamoji suma išmokama laikantis šio straipsnio 3 ir 4 dalyse nustatytų terminų ir dydžių, išskyrus šiuos atvejus:

1) jeigu asmeniui apskaičiuota kompensuojamoji suma yra ne didesnė kaip 100 litų, ji išmokama visa 2014 m. ketvirtojo ketvirčio paskutinį mėnesį;

2) jeigu asmeniui apskaičiuota kompensuojamoji suma yra didesnė kaip 100 litų, tačiau, išmokėjus jos dalį 2014 m. ketvirtąjį ketvirtį, lieka 100 litų ar mažiau, likusi suma išmokama 2015 m. pirmojo ketvirčio paskutinį mėnesį;

3) jeigu asmeniui apskaičiuota kompensuojamoji suma yra didesnė kaip 100 litų ir, išmokėjus jos dalį 2014 m. ketvirtąjį ketvirtį, lieka daugiau kaip 100 litų, tačiau 40 procentų kompensuojamosios sumos yra 100 litų ar mažiau, po 40 procentų kompensuojamosios sumos išmokama atitinkamai 2015 ir 2016 m. pirmojo ketvirčio paskutinį mėnesį.

3 straipsnis. Senatvės ir netekto darbingumo (invalidumo) pensijų kompensavimo tvarka

1. Valstybinio socialinio draudimo fondo administravimo įstaigos kompensuojamąsias sumas apskaičiuoja ir pradeda mokėti nereikalaujamos iš pensijos

gavėjų prašymų ir vadovaudamasi Lietuvos Respublikos apdraustųjų valstybiniu socialiniu draudimu ir valstybinio socialinio draudimo išmokų gavėjų registro duomenimis, išskyrus šio straipsnio 2 dalyje nurodytus atvejus.

2. Asmenims, kurie pagal šį įstatymą turi teisę gauti kompensuojamąją sumą, tačiau kuriems senatvės ar netekto darbingumo (invalidumo) pensijos mokėjimas buvo nutrauktas (Lietuvos Respublikos valstybinių socialinio draudimo pensijų įstatymo 43 straipsnis) arba kuriems yra pasibaigęs netekto darbingumo (invalidumo) pensijos skyrimo terminas (Lietuvos Respublikos valstybinių socialinio draudimo pensijų įstatymo 30 straipsnio 3 dalis), kompensuojamoji suma išmokama, jeigu jie ne vėliau kaip 2016 m. gruodžio 31 d. Valstybinio socialinio draudimo fondo administravimo įstaigai, mokėjusiai senatvės ar netekto darbingumo (invalidumo) pensiją, pateikia Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos nustatytos formos prašymą dėl kompensuojamosios sumos išmokėjimo ir asmens tapatybę patvirtinantį dokumentą ar teisės aktų nustatyta tvarka patvirtintą asmens tapatybės dokumento kopiją arba kitais teisės aktų nustatytais būdais patvirtina savo tapatybę. Gavusi tokį prašymą, Valstybinio socialinio draudimo fondo administravimo įstaiga apskaičiuoja asmeniui priklausančią kompensuojamąją sumą ir išmoka ją šio straipsnio 3 dalyje nustatyta tvarka.

3. Jeigu prašymas pagal šio straipsnio 2 dalį pateikiamas iki 2014 m. gruodžio 1 d., kompensuojamoji suma išmokama šio įstatymo 2 straipsnyje nustatytais dalimis ir terminais. Jeigu prašymas pateikiamas po 2014 m. gruodžio 1 d., tačiau ne vėliau kaip 2016 m. gruodžio 31 d., pagal šį įstatymą priklausiusi kompensuojamosios sumos dalis išmokama ne vėliau kaip per 3 mėnesius nuo kreipimosi dienos, o likusi jos dalis išmokama šio įstatymo 2 straipsnyje nustatytais terminais.

4. Valstybinio socialinio draudimo fondo administravimo įstaigos kompensuojamąsias sumas pristato Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos nustatyta tvarka, taikoma pristatant valstybines socialinio draudimo pensijas.

4 straipsnis. Valstybinio socialinio draudimo fondo administravimo įstaigų sprendimų apskundimas

Valstybinio socialinio draudimo fondo administravimo įstaigų sprendimai dėl kompensuojamosios sumos apskaičiavimo ir mokėjimo gali būti skundžiami Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo įstatymo nustatyta tvarka.

5 straipsnis. Kompensuojamųjų senatvės ir netekto darbingumo (invalidumo) pensijų finansavimo šaltinis

Senatvės ir netekto darbingumo (invalidumo) pensijos kompensuojamos iš Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto. 2014 metais kompensuojamosios sumos išmokamos iš Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto gautų įplaukų, užtikrinant ne blogesnę negu Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto 2014 metų rodiklių patvirtinimo įstatymo 2 priedėlyje patvirtintą pinigų įplaukų ir pinigų išlaidų balansą. 2015 ir 2016 metais senatvės ir netekto darbingumo (invalidumo) pensijos kompensuojamos iš Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžetui skirtų valstybės biudžeto tikslinių asignavimų.

6 straipsnis. Pasiūlymai Vyriausybei

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo 2012 m. vasario 6 d. nutarimu „Dėl Lietuvos Respublikos teisės aktų nuostatų, kuriomis reguliuojamas pensijų perskaičiavimas ir mokėjimas valstybėje susidarius itin sunkiai ekonominei, finansinei padėčiai, atitikties Lietuvos Respublikos Konstitucijai“, Vyriausybė, svarstydamą 2016 ir (ar) vėlesnių metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo projektą ir 2016 ir (ar) vėlesnių metų Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto rodiklių patvirtinimo įstatymo projektą, įvertina galimybę nustatyti kompensavimo mechanizmą asmenims, kuriems valstybinės pensijos ir (ar) senatvės pensijos buvo sumažintos atitinkamai taikant Laikinojo įstatymo 5 ir (ar) 8 straipsnių nuostatas ir, jeigu yra tokia galimybė, parengia ir pateikia Lietuvos Respublikos Seimui praradimų, atsiradusių dėl valstybinių pensijų ir (ar) senatvės pensijų sumažinimo atitinkamai taikant Laikinojo įstatymo 5 ir (ar) 8 straipsnių nuostatas, kompensavimą nustatančio įstatymo projektą.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentė

Dalia Grybauskaitė